

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr. 53

Wydawnictwo i Redakcja
„Głosu Narodu”, III Aleja 52.
Telefony 2245 i 2249.

Częstochowa, wtorek 17 kwietnia 1945 r.

Sekretariat Redakcji załatwia interesantów
w godzinach od 13-ej — 15-ej.
Redakcja rękopisów nie zwraca.

Rok I.

U wrót Lipska i Chemnitz

Północna i południowa Rzesza rozdzielone

LONDYN (Polpress). — Komunikat Sztabu Głównego Sił Ekspedycyjnych Sprzymierzonych donosi w dniu 16 kwietnia:

Wojska sprzymierzonych posunęły się o 48 km naprzód i osiągnęły w nowym miejscu rzekę Łabę w pobliżu Tangermünde. — Oddziały sprzymierzonych, które sforsowały w wielu miejscach Łabę, odparły kontrataki nieprzyjacielskie. Artyleria niemiecka ostrzeliwała pozycje sprzymierzonych na przyczółkach mostowych na Łabie. Na terenie lasu Harz oddziały sprzymierzonych sforsowały rzekę Mulde i dotarły do miejscowości Meissen i Hottentstein, położonych na zachód od Chemnitz.

Na południowym odcinku frontu, w okolicy Heilbronn, wojska sprzymierzonych posunęły się o 13 km naprzód i zbliżają się do Stuttgartu. Na południowy zachód od Baden wojska sprzymierzonych poczyniły znaczne postępy terenowe.

W Zagłębiu Ruhry oczyszczono z nieprzyjaciela Dortmund.

W dniu 13 kwietnia siły sprzymierzonych wzięły na zachódzie 37.187 jeńców niemieckich.

LONDYN. — Komunikaty alianckie podają, że według ostatnich doniesień niemiecy na skutek głębokiego włamania wojsk sojuszników na terenie Bawarii zostali zmuszeni do przeprowadzenia podziału dowództw frontów północnego i południowego, ponieważ praktycznie biorąc łączność między Rzeszą północną i południową została przerwana. Obronę północnego odcinka frontu objął marszałek Busch.

Najnowszym etapem sukcesów 3-ciej armii amerykańskiej jest ostateczne opanowanie miasta Bayreuth, ważnego punktu obrony niemieckiej, który został całkowicie oczyszczony od nieprzyjaciela. Bitwa w Zagłębiu Ruhry zbliża się ku końcowi. Liczba jeńców stale wzrasta.

LONDYN. — Dzień niedzielny przyniósł ze sobą nowe, nader ważne posunięcia na froncie zachodnim. Wczorajsze komunikaty

szprymierzonych doniosły z północnego odcinka frontu zachodniego, że 1-sza armia brytyjska, operująca na terytorium północnej Holandii, dotarła do miasta Groningen, w którym rozgorzały walki uliczne. Przez to posunięcie wojska brytyjskie przecięły ostatnią możliwą linię odwrotu dla Niemców, zamkniętych w Holandii. Na terenie Holandii środkowej wojska kanadyjskie przekroczyły w nowym miejscu rzekę Issel i opanowały miasto Appeldoorn, ważny holenderski węzeł komunikacyjny. Miasto Arnheim zostało doszczętnie oczyszczone z resztek rozbitego przeciwnika.

Oddziały brytyjskie znajdowały się wczoraj w pobliżu miasta Utrecht i kontynuowały oczyszczanie m. Zwolle z nieprzyjaciela. Oddziały brytyjskie, posuwające się w dół rzeki Ems, znajdowały się wczoraj o 12 km od Emden, podczas gdy inne formacje czołgowe były odległe od tego portu o 25 km. Oddziały spadochronowe niemieckie, walczące na tym odcinku, stawiają rozpaczliwy opór.

Natarcie na Oldenburg postępuje naprzód. Wojska 2-giej armii amerykańskiej po zajęciu Kloppenburga znajdowały się około 25 km od Oldenburga.

LONDYN. — Wojska amerykańskie działające w rejonie Bromy trzymają to miasto pod b. silnym ogniem artyleryjskim. — Inne oddziały amerykańskie, prowadzące natarcie na Hamburg i Lüneburg, po pokonaniu 50 km zajęły w dniu wczorajszym miasto Ulzen.

LONDYN. — Formacje, należące do 9-tej armii amerykańskiej, utworzyły jednolity 160-kilometrowy front na Łabie. Daje się tu zauważyć wzmożony opór niemiecki, wojska alianckie jednak kontynuują bez przerwy marsz naprzód. W Magdeburgu trwały jeszcze w dniu wczorajszym walki uliczne. Wojska sprzymierzonych kontynuowały walki w Stendal, na północ od Tangermünde i dotarły w dniu wczorajszym do miasta Dessau.

LONDYN. — 1-sza i 3-cia armie amerykańskie, walczące w Saksonii, posuwają się swobodnie naprzód, przy współdziałaniu licznych eskadr lotniczych. W toku marszu wojska obu armii otoczyły miasto Lipsk,

od którego dzieliło je wczoraj tylko 10 km. Po zdobyciu miast Weissenfels i Zeiss wojska sprzymierzonych dotarły na odległość 10 km od Chemnitz. W toku operacji zajęto miasto Gera. Oddziały alianckie, walczące w tym rejonie, osiągnęły wczoraj miasto Zwickau. Amerykańskie formacje pancerne, wdarły się w teren Erzgebirge, dotarły wczoraj do punktu, położonego o 25 km od granicy Republiki Czechosłowackiej.

Reasumując wyniki walk, prowadzonych w dniu wczorajszym, można stwierdzić, że praktycznie biorąc, wczoraj zostało przerwane połączenie północnej i południowej części Rzeszy.

LONDYN. — W niedzielę podano z Londynu wiadomość, że oddziały 7-mej armii amerykańskiej posuwającej się naprzód w Bawarii, zajęły miasta Bamberg i Bayreuth i osiągnęły punkt, położony o 30 km od Norymbergi.

LONDYN. — Z Zagłębia Ruhry donoszą, że opór wojsk niemieckich otoczonych w tym rejonie, dogasa. Do niewoli dostało się tam 143.000 jeńców niemieckich. Wojska amerykańskie zajęły Hagenau i podsunęły się pod Selingen.

9 armia u wrót Berlina

LONDYN. — Z Ankarę donoszą, że oddziały 9-tej armii amerykańskiej, nad którą działaniami roztoczono ścisłą cenzurę, znajdują się u wrót Berlina.

Połączenie się aliantów z Armią Czerwoną kwestią najbliższych dni

LONDYN. — Korespondent dyplomatyczny agencji Reutersa donosi, że premier Churchill złoży w Izbie Gmin oświadczenie w chwili, gdy nastąpi połączenie się armii angielsko-amerykańskich z wojskami radzieckimi, co zdaniem angielskich obserwatorów wojskowych jest kwestią najbliższych dni.

Pogrom Niemców w Austrii

Szereg miejscowości austriackich zajęto

Komunikat Radzieckiego Biura Informacyjnego w dniu 16 kwietnia brzmi: Wojska III-go Białoruskiego Frontu, nacierające na półwyspie Samlandzkim, na północny zachód i na zachód od Królewcza, zajęły wśród walk ponad 60 miejscowości, w tej liczbie Rauschen, Georgenswald, Kuren. — Dnia 15 kwietnia wojska frontu wzięły na tym odcinku ponad 3.000 jeńców.

Wojska II-go Ukraińskiego Frontu, współdziałając z oddziałami III-go Ukraińskiego Frontu, otoczyły i rozgromiły niemiecką grupę wojskową, usiłującą wycofać się z Wiednia w kierunku północnym oraz zdobyły miasta Korneuburg i Florisdorf, potężnie rozbudowane punkty oparcia niemieckiego systemu obronnego za lewym brzegu Dunaju oraz zajęły Hagenbrunn, Biesenberg, Lagenzerdorf, Stammersdorf, Leopoldau, Kagran, Stoldau. W toku walk wojska frontu wzięły do niewoli ponad 3.000 niemieckich żołnierzy i oficerów oraz zdobyły 32 samoloty, 49 czołgów i dział szturmowych, 179 dział polowych, 220 miotaczy min, 215 karabinów maszynowych, 750 samochodów, 175 lokomotyw, 4.500 wagonów i 39 magazynów ze sprzętem wojennym.

Wojska III-go Frontu Ukraińskiego, kontynuując działania ofensywne, zdobyły dnia 15 kwietnia na terytorium Austrii miasto St. Pölten, ważny węzeł komunikacyjny i silnie umocniony punkt oparcia niemieckiej linii obronnej nad rzeką Traisen oraz zajęły Proßwitz, Pellenhmer, Pottenburg i inne.

Dnia 14 kwietnia wojska frontu wzięły do niewoli 1.140 niemieckich żołnierzy i oficerów.

Dnia 14 kwietnia wojska nasze zniszczyły i uszkodziły 67 czołgów niemieckich.

W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciwlotniczej strącono 57 samolotów przeciwnika.

Komunikat Radzieckiego Biura Informacyjnego w dniu 15 kwietnia brzmi: Na półwyspie Samlandzkim, na północny zachód i na zachód od Królewcza, wojska III-go Białoruskiego Frontu zajęły ponad 60 miejscowości, wśród nich: Alkniken, Rantau, Neukuren, Loppenen, Zassau, Battau, Tikrenen, St. Lorenz, Mosseltschen, Kotzlauken, Anerhof, Keunen, Poerstitzen, Scherschen, Borwald, Rotenhof, Gross-Heidekrug i stacje kolejowe Neukeren i Zeerappen. Do niewoli wzięto przeszło 7.000 niemieckich żołnierzy i oficerów.

Na terytorium Czechosłowacji, na wschód i na południowy zachód od miasta Hodonin, wojska II-go Ukraińskiego Frontu, kontynuując ofensywę, zajęły miejscowości: Mazur, Kuzelaw, Mała Wrzka, Knezdub, Strażnice, Lużyce, Mikułczyce, Morawska Nowa Wieś, Hruszki, Nowy Żytków, Stary Wrzesław.

Na północ i na północny wschód od Wiednia wojska radzieckie zajęły w walkach miejscowości: Hohenau, Gross-Inzersdorf, Ober-Zult, Neksing, Bad-Piraward, Kronberg, Friedental, Ulrichskirchen, Prejzing, Patzins, Enzerald. Na zachód od Wiednia

wojska III-go Ukraińskiego Frontu, kontynuując ofensywę, sforsowały rzekę Treisen i zajęły miasto Herzogenburg oraz przeszło 60 miejscowości, wśród nich: Michalhausen, Pischelsdorf, Zwentendorf, Pensee, Trasdorf, Sitzenberg, Gezersdorf, Inzerdorf, Kreuz, Ossarn, Kappeln, Eitendorf, Mursten, Bocheinkirche, Christen oraz stacje kolejowe Michelhausen, Trasdorf i Hemeine.

Dnia poprzedniego wojska tego frontu wzięły do niewoli 2.200 niemieckich żołnierzy i oficerów oraz zdobyły wielkie ilości sprzętu wojennego.

Na pozostałych odcinkach walki o znaczeniu lokalnym oraz działalność wywiadowczą.

Na wszystkich frontach zniszczono lub uszkodzono 70 czołgów nieprzyjaciela.

W walkach powietrznych oraz ogniem artylerii przeciwlotniczej zestrzelono 40 samolotów przeciwnika.

Naloty radzieckie

W dniach 9 i 10 kwietnia lotnictwo floty bałtyckiej dokonało nalotu na okręty i transporty niemieckie w porcie Pilawa i na otwartym morzu, na północny zachód od tego portu. Zatopiono 2 niemieckie torpedowce, 2 statki strażnicze i 10 transportowców, ogólnie pojemności 60.000 ton, jeden tankowiec, pojemności 2.000 ton. Poza tym uszkodzony został 1 torpedowiec, 1 statek strażniczy i 7 transportowców.

Nowy spiszek przeciw Hitlerowi

SZTOKHOLM. — Nadeszły tu wiadomości o nowym spisku przeciw Hitlerowi. Spisek ten powstał w kołach oficerów lotnictwa niemieckiego. Na czele spisku stał Baber, który wraz z 62-ma pułkownikami lotnikami został rozstrzelany na rozkaz Göringera. W spisek ten byli zamieszani również feldmarszałkowie: v. Riechthofen i Speerle. — Obydwaj wymienieni zostali aresztowani przez gestapo w środę 11-go kwietnia. Na marginesie tych wydarzeń w państwach neutralnych donoszą, że niezadowolone w niemieckich kołach lotniczych jest bardzo wielkie. Wywołane ono jest przez bezrozumne szafowanie życiem personelu „Luftwaffe”. Nowe metody walki powietrznej, stosowane przez niemieckie dowództwo, pociągają za sobą obfite żniwo śmierci. Chodzi tu w pierwszym rzędzie o używanie nowych samolotów niemieckich t. zw. „Düsenjäger”. Są to samoloty gaźnikowe, a lot na nich bez odpowiedniego wyszkolenia jest równoznaczny ze śmiercią. Ponieważ lotnicy niemieccy, którzy dotychczas latali na bombowcach i zwykłych aparatach, są zmuszeni kierować nowymi samolotami, zdarzają się bardzo często wypadki śmierci. Ten fakt jest główną przyczyną wrzenia w szeregach niemieckiej broni powietrznej.

Papen w rękach aliantów

LONDYN. — Radio londyńskie podało do wiadomości, że były kanclerz Rzeszy i ambasador niemiecki w Turcji, Franz von Papen, dostał się do niewoli alianckiej w czasie walk w Zagłębiu Ruhry.

Władze angielskie obawiają się zamachu na Hessa

LONDYN (Polpress). — Dziennik „Evening News” donosi, że dawny zastępca Hitlera, Rudolf Hess, który, jak wiadomo, uciekł samolotem z Rzeszy w 1941 r. i wylądował w Anglii z gotowymi propozycjami pokojowymi, jest obecnie przetrzymywany przez władze angielskie w miejscu, na miejscu, gdyż, zdaniem brytyjskiego Ministerstwa Spraw Wojskowych, życiu jego zagraża niebezpieczeństwo. W ubiegłym miesiącu kilkudziesięciu oficerów niemieckich uciekło z obozu jeńców, położonego w południowej Anglii, w pobliżu miejsca, gdzie internowany był Hess. Obecnie istnieje obawa, że jeden z tych oficerów, niewątpliwie fanatyk hitleryzmu, planuje zamach, grożący życiu Rudolfa Hessa.

Berlin znowu bombardowany

LONDYN. — Wczoraj Berlin był ponownie bombardowany przez samoloty brytyjskie typu „Moskito”. Ponad 700 bombowców alianckich dokonało nalotu na Poczdam, dokąd niemiecy przenieśli liczne urządzenia z Berlina.

W ataku wojsk francuskich na garnizon niemiecki, okrażone w rejonie Girondy, brały udział formacje lotnictwa brytyjskiego, startujące z lotnisk angielskich.

Wyroki śmierci na członków E. L. A. S.

ATENY. — Bojownik ELAS Budris skazany został na karę śmierci za zabójstwo. Przewód sądowy nie ujawnił żadnych przesłank, jeśli nie liczyć zeznań świadków, którzy myślą „że Budris jest zabójcą”. Prasa demokratyczna donosi, że wyrok śmierci na dwóch innych elasowców Abergesa i Monedesa w tych dniach będzie wykonany. W związku z tym w Atenach zapytują ironicznie: „Czy niemiecy dotrzymają swojej obietnicy i zapłacą wynagrodzenie rządowi greckiemu za głowę Monedesa, skazanego przez nich na śmierć za sabotaż.”

Spotkanie

Stalin — Churchill — Truman

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że ze strony angielskiej czynione są starania, aby w najbliższym czasie urządzić spotkanie między premierem Churchillem, marszałkiem Stalinem i prezydentem Harry Trumanem. Prez. Truman miał wyrazić swoją zgodę na te konferencje.

Wojna przeciw Japonii

LONDYN. — 14-ta armia brytyjska, walcząca na Dalekim Wschodzie, napotyka na pierwszy zorganizowany opór japoński na południe od Mactillar.

Bombowce sprzymierzonych atakowały obiekty japońskie w pobliżu wysp Riu-Kiu i na Formozie. Na archipelagu filipińskim w toku operacji zajęto dwie nowe wysepki.

Nad trumną zmarłego Prezydenta

NOWY JORK. — Zwłoki Prez. Roosevelta przybyły do Waszyngtonu, przewiezione specjalnym pociągiem. Na stacjach kolejowych między Warm Spring a stolicą Stanów Zjednoczonych niezmiernie tłumy żegnały w głuchym milczeniu i żalobie swego Prezydenta. Po przybyciu do Waszyngtonu trumnę złożono na lawecie armatniej, zaprzężonej w 7 białych koni. — Kondukt żałobny był poprzedzany przez oddziały marynarki wojennej. Między szpalerem nieprzejrzanego tłumy posuwała się trumna Prezydenta. Pani A. Eleonora Roosevelt całą drogę spędziła przy trumnie zmarłego Meża.

W Waszyngtonie odbyła się uroczysta żałobna Msza św. w obecności członków rodziny Prezydenta, przyjaciół zmarłego, członków rządu i reprezentantów państw obcych.

W niedzielę o godz. 10-ej Stany Zjednoczone uczciły pamięć Prezydenta 1-minutową ciszą. Wszelki ruch zamarł zupełnie. Na oficjalnych pomnikach Stanów Zjednoczonych, Londynu i Moskwy zostały wywieszane flagi, na znak żałoby, opuszczone do połowy masztu.

WASZYNGTON. — Z Waszyngtonu nadeszły bliźsze szczegóły śmierci Prezydenta Roosevelta. Prezydent pozował w godzinach popołudniowych do portretu. W czasie gdy malarz robił szkic, Prezydent nagle zasłabł i stracił przytomność. Lekarzowi Jamesowi Paullinowi polecono, aby rączychmiast udał się do Warm Spring. Stan zdrowia Prezydenta pogarszał się jednak z każdą chwilą i w 2 godziny później Prezydent Roosevelt żyć przestał.

W chwili śmierci Prezydenta, pani Roosevelt znajdowała się na herbatce organizacji dobroczynnej. W trakcie tej herbatki została odwołana do telefonu. Z podziwu godnym opanowaniem oświadczyła zebranym, że jest zawieszona do Białego Domu i że musi opuścić zebranie. W kilka minut potem wieść o śmierci Prezydenta wstrząsnęła zebranymi.

WASZYNGTON. — Syn Prez. Roosevelta generał brygady Elliot Roosevelt przybył do Waszyngtonu na pogrzeb swojego Ojca.

Oświadczenie Stettiniusa

NOWY JORK. — Sekretarz stanu Stettinius złożył oświadczenie, w którym podkreślił, że zgon Prez. Roosevelta jest wielkim ciosem dla całego świata amerykańskiego. Wielki przywódca przeszedł do historii w chwili, kiedy tak bardzo był potrzebny. Nie ma słów na wyrażenie głębokiego żalu, odczuwanego przez wszystkich Amerykanów. Stettinius podkreślił, że nikt bardziej, niż Prezydent, nie wierzył w przyszłość Ameryki i jej misję pokojową w świecie. Z tą wiarą zmarł. Z taką samą wiarą musi każdy Amerykanin patrzeć w przyszłość.

Depesza kondolencyjna premiera Churchilla

LONDYN. — Winston Churchill wysłał do wdowy po Prezydencie, pani Eleonory Roosevelt, depeszę następującej treści: „Wyrażam Pani swoje głębokie współczucie z powodu bolesnej straty, jaką Pani poniosła. Wszystkie narody wolności milującej podzielają w tej chwili Pani smutek i żalobę. Naród angielski i ja straciliśmy w osobie Pani Meża nieocenionego przyjaciela”.

Gen. de Gaulle o Roosevelcie

PARYŻ. — Generał de Gaulle złożył w związku ze zgonem Prez. Roosevelta następujące oświadczenie: „Osoba Prez. Roosevelta pozostanie dla ludzkości symbolem walki o wolność i sprawiedliwość. Prez. Roosevelt nie doczekał ostatniego kresu wojny, lecz misja pokojowa, którą kierował, będzie dalej prowadzona tak, jak On sam sobie tego życzył”.

Depesza marsz. Tito

MOSKWA. — Przewodniczący Rady Ministrów Jugosławii, marsz. Broz-Tito, znajdujący się obecnie w Moskwie, wysłał do prez. Stanów Zjednoczonych Trumana następującą depeszę: „W imieniu rządu Jugosławii wyrażam Rządowi Stanów Zjedn. głębokie współczucie z powodu nagłego zgonu Prez. Roosevelta. Jest to cięś nie tylko dla narodu amerykańskiego, lecz również dla wszystkich sprzymierzonych w przededniu pełnego zwycięstwa nad wrogiem i przed zorganizowaniem bezpieczeństwa powojennego.

Rząd federacyjny Jugosławii składa Narodowi Amerykańskiemu wyrazy swojego głębokiego współczucia z powodu wielkiej straty, którą poniosł”.

Nadto wysłał marsz. Tito depeszę kondolencyjną do p. Eleonory Roosevelt.

Oświadczenie amb. radzieckiego

MOSKWA. — Agencja Tass donosi, że ambasador Związku Radzieckiego w Stanach Zjednoczonych Gromyko złożył przedstawicielom prasy następujące oświadczenie:

„Wiadomość o zgonie Prez. Roosevelta była dla mnie bolesnym ciosem. Jego śmierć jest wielką stratą nie tylko dla narodu amerykańskiego, lecz dla wszystkich, wolność milujących narodów świata. Jeden z najwybitniejszych mężów stanu zamknął oczy na wieki. Zasługi Roosevelta w dziedzinie mobilizacji sił narodu dla pokonania naszego wspólnego wroga są olbrzymie. Prez. Roosevelt znał swoich prawdziwych przyjaciół i swoich prawdziwych wrogów. Pojmował on istotne znaczenie zjednoczenia wielkich mocarstw sprzymierzonych. Osobisty urok Prez. Roosevelta był wielki. Nigdy nie zapomnę moich spotkań z Prezydentem. Nie wątpię, że wielki naród amerykański, który wydał tak wybitnego syna, jest nadal tak, jak pod jego dowództwem, mocno zdecydowany do dalszej walki przeciwko wrogowi do zwycięskiego końca, który jest b. bliski. Naród radziecki bierze udział w głębokiej żałobie, w którą pogrą-

żony jest zaprzyjaźniony z nami naród amerykański.”

Uroczystość w ambasadzie amerykańskiej w Moskwie

MOSKWA (Polpress). — W związku ze zgonem Prezydenta Franklina Roosevelta odbyła się w ambasadzie amerykańskiej w Moskwie uroczystość żałobna. Na uroczystości obecny był cały personel ambasady z ambasadorem Harrimanem na czele oraz Komisarz Ludowy Spraw Zagranicznych ZSRR Molotow, Komisarz Ludowy Handlu ZSRR Mikojań, zastępca Komisarza Ludowego Spraw Zagranicznych Wyszyński, naczelnik Sztabu Głównego Armii Czerwonej gen. Antonow. Byli obecni również członkowie Korpusu dyplomatycznego i liczni przedstawiciele Ludowego Komisarjatu Obrony Związku Radzieckiego.

Prasa sowiecka o zdobyciu Wiednia

MOSKWA. — Zdobycie Wiednia jest głównym tematem dzisiejszej prasy. Dzienniki poświęcają temu wydarzeniu artykuły wstępne i liczne korespondencje z frontu i zamieszczają zdjęcia defilady oddziałów radzieckich przed Parlamentem austriackim i Operą oraz rozmowy żołnierzy i oficerów z ludnością austriacką.

„Prawda” z dnia 14 b. m. na temat zdobycia Wiednia pisze: „Wyzwolenie stolicy Austrii jest wydarzeniem wielkiej wagi politycznej. W marcu 1938 r. Austria pierwsza padła ofiarą napaści hitlerowskiej i od tego czasu rozpoczęły się niezliczone zbrodnie faszyzmu niemieckiego. Austria była odskocznią dla zajęcia Czechosłowacji i innych rabunkowych zaborów bestii niemieckiej. Obecnie jest ona jednym z ostatnich krajów, w których trzymają się jeszcze zaborcy niemieccy. Wiedeń jest szóstą stolicą Europy, wyzwolona przez zwycięskie wojska radzieckie. Prowadząc swoją wielką misję, Armia Czerwona niesie ludom Europy wyzwolenie, niezależność i odrodzenie ich bytu narodowego. Rząd radziecki podkreślił raz jeszcze przy wkroczeniu na terytorium Austrii, że niepodległość Austrii będzie zagwarantowana. Ludność Austrii wita radośnie wkraczającą armię wyzwoleniczą, a coraz więcej patriotów austriackich bierze czynny udział w walce z zaborcami niemieckimi. Wiedeń i cała Austria przedstawiała specjalną wartość gospodarczą dla Rzeszy. Wśród wysokich gór Niemcy usiłowali ukryć swój przemył wojenny przed bombardowaniem lotnictwa sprzymierzonych. Po wzięciu Królewca zo-

stał zdobyty drugi bastion Rzeszy hitlerowskiej, położony tym razem na południu. — Armia Czerwona zdobywa i pisyzy konsekwentnie jedno po drugim gniazda oporu hitlerowskiego. Nie i nikt nie zdoła uratować Rzeszy przed surową i sprawiedliwą karą. Godziny jej są policzone.”

„Izwestia” z dnia 14 b. m. podkreśla, że w ciągu trwania ofensywy radzieckiej w 1945 r. dowództwo niemieckie zdobyło się tylko raz na próbę kontrataku na południowym skrzydle frontu. Zamary niemieckie były jasne dla wszystkich. Hitlerowcom chodziło o obronę ostatniego bastionu austriacko-bawarskiego. Ta próba niemiecka przedłużenia oporu całkowicie zawiodła. Zdobycie Wiednia posunęło wskazówki zęgara dżieżowego i zbliżyło datę ostatecznej klęski niemieckiej.”

„Krasnaja Zwiezda”: „Z początkiem marca dowództwo niemieckie zgrupowało 11 dywizji niemieckich pancernych na południowym odcinku frontu radziecko-niemieckiego. Należy podkreślić, że tych 11 dywizji stanowiło mniej więcej 1/3 części wszystkich oddziałów pancernych, którymi rozporządzał wówczas Niemcy. Miały one wykonać nader ważne zadanie: obronę ostatniej reduty hitlerowców w Austrii i Bawarii. Plan niemieckie załamano się całkowicie. — Wszystkie kontrataki niemieckie zostały odparte przez Armię Czerwoną, która po kilku dniach sama przeszła do ofensywy i zbliżyła się do Wiednia. Walka o samą stolicę była krótka, lecz zażarta. Wróg został pobity, a nasze zwycięskie sztandary powiewają w zdobytej stolicy Austrii”.

Rezolucje robotniczej Łodzi w związku z paktem Radziecko-Jugosłowiańskim

W dniu 14 b. m. odbyły się w 10-ciu fabrykach łódzkich dalsze masowe wiece robotników i inteligencji pracującej, na których zebrani w licznych rezolucjach, skierowanych do Prezydenta KRN ob. Bieruta i Premiera Rządu Tymcz. ob. Osóbki-Morawskiego, domagali się zawarcia przez Polskę ze Związkiem Radzieckim analogicznego paktu, jaki zawarł Rząd Radziecki z Jugosławią.

Przemówienia licznych mówców, przerywane przez zebranych owacyjnymi okrzykami na cześć polskich i radzieckich dostojników państwowych, zgodnie podkreślają, że jedynie wieczysta przyjaźń narodów słowiańskich w oparciu o potęgę Zw. Radzieckiego może zapewnić narodem, milującym pokój, dalszy pomyślny i nieskrępowany rozwój.

Wiece odbyły się w następujących wielkich fabrykach włókienniczych: Ejtingon, Biderman, Buhle, Kinderman, Łódzka F Ka Nici, w Zakładach Metalurgicznych „Miller i Seidel” Weigt oraz instytucjach użyteczności publicznej, jak gazownia, elektrownia i tramwaje miejskie, przy udziale wielu tysięcy osób. Wyjątki z niektórych rezolucji przytoczamy poniżej.

W rezolucji, uchwalonej w gazowni miejskiej, czytamy m. in.:

„Wojna zbliża się ku końcowi. Armia Czerwona, a wraz z nią Wojsko Polskie, gromi resztki band hitlerowskich. Zbliża się upragniony dzień, kiedy nastąpi koniec wojny. Przed nami stoi twórcza, pokojowa praca i tę pokojową pracę chcemy zapewnić sobie na dłuższe lata. Związek Radziecki przyznął nam wolność i niepodległość. Przyjaźń ze Związkiem Radzieckim zabezpiecza nam pokój i twórczą pracę. Zwracamy się do Was, Obywatelu Prezydencie i Obywatelu Premierze, z prośbą, aby rządy Tymczasowy, za przykładem Jugosławii, zawarł ze Związkiem Radzieckim układ o przyjaźni i pomocy wzajemnej.

Sojusz wszystkich narodów słowiańskich to najlepsza gwarancja wolności i niepodległości.”

Rezolucja robotników firmy „Miller Seidel” stwierdza, że „Polska zawdzięcza swoją wielkość polityczną przyjaźni i współpracy ze Związkiem Radzieckim. W kontynuowaniu i umocnieniu jej polityki widzimy jedyną drogę do zabezpieczenia naszej niepodległości. Apelujemy więc do Was, Obywatelu Prezydencie i Obywatelu Premierze, aby Polska, w ślad za bratnim narodem Jugosławii, zawarła pakt przyjaźni wzajemnej pomocy i współpracy powojennej z potężnym bratnim Związkiem Radzieckim, który jedynie jest w stanie zapewnić nam bezpieczeństwo i umożliwi budowę naszej przyszłości na trwałych podstawach pokojowych. Tylko w sojuszu z bratnimi narodami słowiańskimi stworzymy podstawę dla rozwoju gospodarczego i kulturalnego dla Polski”.

Front południowy

W dalszym ciągu operacji we Włoszech 8-ma armia brytyjska obsadziła teren, położony pomiędzy jeziorem Comacchio a rzeką Reno. Kontrataki niemieckie są odpierane skutecznie. Działania lotnicze.

Wystawa zdobytej broni niemieckiej w Moskwie

MOSKWA (Polpress). — Wystawa broni zdobytej na Niemcach została obecnie uzupełniona nowymi eksponatami z lat 1944-45, zdobytymi podczas ostatnich walk. Wśród eksponatów znajdują się największe czołgi niemieckie, jak „Królewski Tygrys”, „Pantera”, szereg dział haubic, przyrządów celowniczych etc. Na wystawie widzimy również nowe, szeroko reklamowane przez hitlerowców, przeciwczołgowe miny rakietowe, o średnicy 88 mm, działające na odległość 700 metrów i rusznice przeciwpancerne kalibru 60 mm. Samoloty uzupełniają modele „Junkers 34” i łącznikowy samolot „Focke Wulf 44”. W oddziale intendencji mieszczą się narzędzia tortur, jak kajdany, pałki gumowe itp. rzeczy, służące do pastwienia się nad aresztowanymi. Specjalną pozycję zajmuje gaz cyklon, którym wytruto na Majdanku i w innych obozach miliony bezbronnych ludzi. Oddział marszałka Żukowa zdobył także nowe ordery niemieckie I-iej i II-iej kategorii „Za Führera i Naród” dla specjalnie zasłużonych niemieckich oficerów. Ciekawym eksponatem jest także sztandar Wyższej Szkoły Technicznej w Berlinie, zdobyty nad Odra.

Zebranie kobiet czechosłowackich w Londynie

LONDYN (Polpress). — W Londynie odbyło się zebranie kobiet czechosłowackich, w którym wzięło udział 130 delegatek. Omawiano formę pomocy dla kraju w ostatnim etapie wojny. Dawna posłanka do parlamentu czechosłowackiego, delegatka Godinowa, podkreśliła w swym przemówieniu, że kobiety Związku Radzieckiego walcząc bohatercko na froncie i pracując na zapleczu, powinny stanowić przykład dla kobiet słowackich i czeskich.

Z kolei zabrała głos delegatka Jurninkowa, która przedstawiła rezultat pracy Rady Kobiet Czechosłowackich w Anglii. Bada zajmowała się przeszkozeniem sanitariuszek, zakupem lekarstw, opieką nad dziećmi czechosłowackimi, głównie we Francji, i zbórką ubrań i pieniędzy.

Głód w Rotterdamie

PARYŻ (Polpress). — Bacie żywnościowe w Rotterdamie zostały znów zmniejszone i wynoszą 110 gramów chleba, pół litra zupy buraczanej dziennie i kilo kartofli na tydzień. Ale i te minimalne przydziały nie są wydawane regularnie.

Na wolnym rynku jest bardzo mało produktów, a ceny są bardzo wysokie. Od jesieni miasto pozbawione jest prądu i opalu. Dziesiątki ludzi ginie codziennie z głodu i wyczerpania.

Bezkarność zdrajców w Grecji

PARYŻ (Polpress). — Z Aten donoszą, że ludzie służący okupantowi, który zaprzędał naród grecki, nie tylko nie ponieśli kary, ale wysuwają się ciągle na coraz to bardziej odpowiedzialne stanowiska, wchodzi w skład korpusu oficerskiego państwowej gwardii narodowej, otrzymują pensje i pensje. Znany ze sfer faszystowskich Antoni Kancz, który się wslawił pogromami, organizowanymi w Tracji, a także tym, że podpisał umowę z okupantem przeciwko patriotom greckim, awansował w tych dniach na kapitana. Prasa demokratyczna codziennie publikuje nazwiska zdrajców i SS-manów, którzy znajdują się w gwardii narodowej lub zandarmerii i nadal kontynuują działalność terrorystyczną. Gazeta nie zależna „Eletteria” w czołowym artykule pod tytułem „Rozkład moralny” pisze: „Bez-

karność zdrajców szkodzi Grecji także i w stosunkach międzynarodowych. Grecja jest jedynym państwem, gdzie współpraca z wrogiem uważana jest za zjawisko zupełnie naturalne, chociaż to się sprzeciwia godności narodowej. Mamy coraz więcej wątpliwości czy rząd zamierza paresze skończyć z tym stanem rzeczy, który nabiera już charakteru przestępstwa przeciwko narodowi. Dalej gazety wspominają o gen. majorze Panafanasopolis, który jako niemiecki gawciter na wyspie Eubeja w okresie od stycznia do czerwca 1944 r. skazał na śmierć 64 patriotów oraz zamknął w obozach koncentracyjnych 780 mężczyzn i 150 kobiet, z których wiele nie ujrzało już wolności. Papafanasopolis znajduje się na wolności i spaceruje w mundurze.

Kronika miasta i powiatu

Kronika Kielecka

Kwiecień

17

Wtorek

Dziś: Aniceta
Jutro: ApoloniuszZaciemniamy
od zmroku do świtu

Zebranie Powiatowej Rady Narodowej

Dnia 11 kwietnia b. r. w Starostwie Powiatowym w Częstochowie odbyło się zebranie Powiatowej Rady Narodowej. Członkowie Powiatowej Rady Narodowej złożyli następujące ślubowanie: „Ślubuję uroczysto jako członek Powiatowej Rady Narodowej według najlepszego mego zrozumienia i w zgodzie z sumieniem, że będę pracować dla dobra Narodu Polskiego i stać na straży Jego. Będę czynić wszystko w miarę swych sił i możliwości, dla umocnienia niepodległości i pomyślnego rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej”.

Starosta Powiatowy ob. Sten-Stoberski wygłosił dłuższe przemówienie, w którym omówił obowiązki i zadania ciążące na członkach Powiatowej Rady Narodowej. Powiatowa Rada Narodowa jest jak gdyby małym sejmem. Członkowie jej muszą wzbudzić zaufanie społeczeństwa, ugruntować swój autorytet wnikać w życie społeczne i gospodarcze starając się wypełnić zło, czuć powinność w pierwszym rzędzie nad rozwojem szkolnictwa i podniesieniem kultury i sztuki. Starosta omówił następnie działalność powiatu częstochowskiego na tle ogólnopolskim, po czym wezwał członków Rady do ciągłej pracy nad sobą, do nauki i samokształcenia.

Następnie zabrali głos przewodniczący Pow. Rady Narodowej ob. Ratman oraz Komendant RKO kap. Zawadzki, który omówił sprawę rejestracji roczników poborowych oraz sprawę szkół oficerskich.

W dalszym ciągu zebrania w ramach porządku dziennego poruszone zostały sprawy terenowe, sprawa świadczeń rzeźniczych, powołania Komisji Kulturalno-Oświatowej, Opieki Społecznej i Komisji Przesiedleńczej na Zachód.

O ekshumację ofiar

terroru hitlerowskiego w Cykarzewie

Rodziny pomordowanych przez oprawców hitlerowskich w dniu 8.XI.1943 r. w Cykarzewie — proszone są o porozumienie się w sprawie ekshumacji i urządzenia pogrzebu na dzień 22 kwietnia 1948.

W sprawie niniejszej zwracać się: Błaszczak Seweryna, Cykarzewo.

Otwarcie stolówki pracowników drukarni „Udziałowej”

W obecności przedstawicieli Zw. Zaw. Drukarzy odbyło się w ub. sobotę otwarcie stolówki dla pracowników drukarni „Udziałowej” przy ul. Wieluńskiej 5. Przy czysto nakrytym stole zasiadało 16 osób, zającąca w przerwie obiadowej smacznie przyrządzony posiłek 1-daniowy. Swobodny nastrój zwiększa pokój na ten cel przeznaczony, bardzo gustownie udekorowany propagandowymi plakatami i aktualnymi hasłami. Codziennie pracownicy otrzymują bezpłatnie zupę na mięsie z kawałkiem chleba lub drugie danie z mięsem, które spożywają w warunkach higienicznych z dala od kurzu i cząsteczek i pyłu farby drukarskiej. Jest to zasługa kierownictwa firmy, finansującego tę imprezę i Rady Zalogowej, która sumiennie wywiązuje się z obowiązków względem towarzyszy pracy.

Spodziewać się należy, że przykład drukarni „Udziałowej” zachęci do naśladowania inne firmy drukarskie i introligatorskie na terenie naszego miasta.

Otwarcie sklepu przyborów pszczelarskich

W sobotę 14 b. m. odbyło się poświęcenie jedynego na terenie Częstochowy wytwórni węży pszczelnej i składu wyborów pszczelarskich stanowiącej własność ob. Jana Pyrkoza, przy ul. Piłsudskiego 17. W uroczystości poświęcenia wziął m. in. udział ob. kpt. Zakrzewski, referent pszczelarstwa przy Pow. Zw. Pszczelarzy. W dobre zaopiekowanego pszczelarstwa placów-

Z frontu reformy rolnej

W powiecie Kozienice parcelacji podlegało 36 folwarków o ogólnym obszarze 5898 ha. Z tej liczby 13 folwarków zostało już rozparcelowanych (2795), a w parcelacji znajduje się obecnie dalszych 6 folwarków.

W powiecie Opatów parcelacja została zasadniczo ukończona. Rozparcelowano 60 folwarków o ogólnej powierzchni 11261 ha. Ziemia oddzielono 5539 gospodarstw: bezrolnym, w liczbie 574, przydzielono gospodarstw przeciętnie 2 hektarowe; 2667 małorolnym przyznano po 1,50 ha ziemi; 1327 robotnikom rolnym nadano po 2,00 ha ziemi; 971 gospodarstw średniorolnych powiększono o 0,80 ha. Z parcelacji wyłączono 148 9ha ziemi na sady, szkoły rolnicze itp.

W powiecie częstochowskim parcelacji podlegało 50 folwarków o ogólnej powierzchni 8572 ha. Rozparcelowano 48 małych, 2 duże (439 ha) znajdują się jeszcze w parcelacji. Ziemia oddzielono 4196 gospodarstw, 1107 bezrolnych chłopów otrzymało przeciętnie po 3 ha ziemi; 2323 małorolnym przyznano po 2 ha; 283 robotnikom rolnym przydzielono przeciętnie po 3 ha; średniorolnym gospodarstwom przyznano po 1 ha ziemi. Z parcelacji wyłączono 665 ha na szkoły rolnicze, sady i t. d.

ka ta przy obiecanych poparciach władz powiatowych ma duże widoki rozwojowe.

Zebranie pracowników i robotników Urzędu Wodno-Melioracyjnego

Rada Związków Zawodowych zawiadania o zebraniu pracowników i robotników Urzędu Wodno-Melioracyjnego w Częstochowie, we wtorek 17-go kwietnia b. r. o godz. 14-ej w sali Rady Związków Zawodowych, II Aleja 43.

Bezrobotni, uwaga!

Rejestrujemy wszystkich, poszukujących pracy (bezrobotnych), robotników, rzemieślników i pracowników umysłowych.

Rejestrację przeprowadza Oddz. Budowlany, codziennie w godzinach od 1 do 5-ej po poł. w Radzie Związków Zawodowych, II Aleja 43.

Nocne dyżury aptek

W bież. tygodniu, od dnia 16 do 22 kwietnia włącznie, czynne będą następujące apteki:

„Staromiejska” — St. Rynek 30.
K. Lembke, — Raków.

Z życia kulturalnego

Repertuar Teatru

W poniedziałek, dnia 16 b. m. o godz. 16-ej „Pan naczelnik, to ja!”
Bilety wstępu dla urzędników ze zniżką 50%.

„Pan Naczelnik” dla nauczycielstwa

Staraniem Wydziału Oświaty i Kultury w śróde, dnia 18 b. m. o godz. 16 odbędzie się w Teatrze Miejskim popularne przedstawienie komedii muzycznej „Pan naczelnik, to ja!” dla nauczycielstwa, ich rodzin i starszej młodzieży szkolnej. Bilety ulgowe do nabycia w Oddziale Oświaty Pozaszkolnej, ul. Dąbrowskiego 7, pokój 105 w godzinach urzędowych.

Repertuar kin

Kino „Wolność” — komedia muzyczna produkcji sowieckiej — „Antoni Iwanowicz śmieje się”.

Początek: o godz. 13-ej 15-ej i 17-ej.

Kino „Polonia” — komedia muzyczna produkcji sowieckiej — „Antoni Iwanowicz śmieje się”.

Początek: o godz. 13.30, 15.30, 17.30.

Kino „Bałtyk” — film polski „Rena” z Węgrzynem, Engelówną, Stepowskim i in.

Początek: o godz. 13-ej, 15-ej i 17-ej.

Jubileusz 45-letniej pracy scenicznej Henryka Czarneckiego

W niedzielę, 15 b. m. odbyła się w Teatrze Miejskim w Częstochowie, uroczystość jubileuszu 45-letniej pracy aktorskiej i dyrektorskiej ob. Henryka Czarneckiego. Przed przetrwaną na scenie zgromadził się cały zespół aktorski Teatru Miejskiego imieniem którego przemówił do jubilat ob. Mieczysławski.

Mówca podkreślił niepożyte zasługi położone dla teatru polskiego przez jubilata. Przed-

stawiciel Zw. Artystów Scen Polskich złożył życzenia imieniem Związku. Publiczność, która po brzegi wypełniła widowie, rzeszystymi oklaskami dołączyła się do życzeń składanych ob. H. Czarneckiemu. — Uroczystość odbyła się w ramach poranku-rewii benefisowej, urządzonej ob. Czarneckiemu przez zespół. W programie wzięli udział wszyscy artyści sceny częstochowskiej. Najliczniej reprezentowani byli przedstawiciele śpiewu i tańca. Nadmienić wypada, że gros produkcji widzieliśmy już parokrotnie z widowni przy innych okazjach, wkład aktorski nie był najciekawszy. Z wykonawców podkreślić należy ob. ob. Cirina w dobrej arii „Strasznego dworu”, L. Korwin i J. Marso w kulturalnym dialogu Rodocia, J. Carnero wybitnie utalentowaną pieśniarkę. Występ Laskowskiej uważamy za nieporozumienie śpiewaczki z kapelmistrzem — przy tym „Czardasz” wymaga przynajmniej tyle „ognia”, ile wiała w swego tańczącego „Czardasza” F. Gerardi. W balecie T. Wysockiej bezwzględnie najbardziej obciążająca jest mała 6-cioletnia Grażynka, która zasłużenie zbierała długotrwałe oklaski. Dialog i taniec Nowicki i Kowalski „stary ale jary”. Niewyszkolonym jeszcze — ale przyjemnym tenorem dysponował S. Niewiarowski w „Barcaroli” Galla. Chór Rewellersów ma swą zasłużoną sympatię u publiczności.

Orkiestrę prowadził z właściwą sobie rutyną Sillich, smyczkowa część orkiestry nienaganna. Uwertura „Bałka” Moniuszki na poziomie koncertowym. Zapowiedzi dowodnie Mieczysławski i Zdanowicz. W. N.

Z turnieju szachowego

Niedzielny turniej szachowy między reprezentacją repatriantów francuskich a reprezentacją miasta zakończył się niespodziewanym zwycięstwem Częstochowy w stosunku 20:0.

W sali Publicznych Szkół Doksztalających Zawodowych, ul. Garncarska 6/8 zebrały się liczne rzesze sympatyków gry królewskiej, którzy z zainteresowaniem śledzili przebieg walk. Imprezę poprzedził przemówieniem w jęz. francuskim p. Stefan Gajos, nawiązując do tradycyjnej przyjaźni polsko-francuskiej i wręczył miłym gościom artystycznie wykonany proporzeczek pamiątkowy z emblematami narodowymi i szachowymi, po czym wznieśli okrzyki na cześć narodów.

Po losowaniu na pierwszej szachownicy przystąpiono do walk w następującym porządku:

1) prof. A. Czarna — Dufresne; 2) prof. E. Beer — Manigault; 3) mgr. E. Janik — Planchou Louis; 4) M. Wiczorek — Gachet; 5) H. Borkowski — Moreau; 6) H. Podplomyk — Laffont; 7) H. Skalik — Depelris; 8) S. Gajos — Marchal; 9) L. Prentki — Bailly Rens; 10) E. Soltysiak — Fievers Julis.

Powyższy skład drużyn nie był kompletny, bowiem nie brali udziału w grze dwaj silni szachiści pp. J. Walczak i M. Kucharzewski, a w drużynie francuskiej przewidziany na pierwszą szachownicę p. Rothenberg. W.

Likwidacja szpitala żydowskiego na ulicy Jaskrowskiej przez hitlerowców

odwetu, — albowiem żyła w nich niewzruszona wiara, że wreszcie prawda zwycięży, że załama się potęga szatana i krwawe rządy faszystowskich katów spala się w ogniu wolnościowych porывów ludzkości, zatrzymuje sprawiedliwość nad barbarzyństwem i bezprawiem. Ta wiara uskrzydla ich do lotu podniebnych, do odważnych, bardzo ryzykownych, — wprost szaleńczych poczynań. W podziemiach ghetta coraz więcej palnego materiału się zbierało i jak gorąca lawa wyrwała się z wulkanu, tak i ten wulkan pewnego poranka wybuchnął. Hitlerowcy przygotowali się do krwawej rozprawy. W morzu łez i krwi ghetto pograżyli, — trupy młodych bohaterów usłały wąskie uliczki i podwórza, a ruiny i gruzy są wymownym świadectwem bohaterstwa, poświęcenia, płomiennego idealizmu i umiłowania wolności. Te martwe szczątki zburzonych domów to nie świątynia płaczu, lecz dumne pomniki gigantycznych porывów ducha ludzkiego ku wolności i wyzwoleniu.

W dniu likwidacji ghetta do szpitala żydowskiego na ulicy Jaskrowskiej przyszedł z wizytą hauptman Degenhart. Wobec nieobecności w tym czasie ordynującego lekarza, siostra przełożona zdała mu sprawozdanie z ilości chorych w szpitalu. Byli to przeważnie rekonwalescenci, którzy mieli wkrótce opuścić szpital, by wrócić do pracy. Zapamiętał sobie ilość chorych i odszedł z miną tajemniczą. Od tej chwili wartownicy SS. pilnowali szpitala. Tam na wizytę hauptmana i ścisła kontrola chorych była groźnym memento dla wszystkich. Wśród chorych zapanował straszny niepokój i zamieszanie. Siostra przełożona bardzo do swych chorych przywiązana, uspakajala ich, jak tylko mogła tłumacząc, że nie ma żadnego niebezpieczeństwa, że najpewniejszym miejscem jest właśnie szpital i, że najwięksi barbarzyńcy potrafia uszanować chorych i czerwoną krzyż.

Argumenty dobrej siostry podziałył kofajaco na niespokojne dusze chorych, wciąż trapiłone lękiem i złym przeczuciem. Lecz nagle rozległo się silne dobijanie do drzwi

Wielka manifestacja w Kielcach

Dla uczczenia historycznego momentu, jakim jest fakt przyłączenia do Polski przastarego naszego portu i miasta Gdańska, oraz odzyskanie Gdyni, odbyła się w Kielcach dnia 8 b. m. wielka manifestacja patriotyczna. Uroczystość tę z inicjatywą prezesa Ligi Morskiej, prok. Uhliga i referenta imprezowego Woj. Urz. Inf. i Prop. ob. Olejniczaka zorganizował Zarząd Okręgowy Ligi Morskiej w Kielcach.

Dnia 7 b. m. o godz. 18-ej ozwały się wszystkie syreny fabryczne w mieście na znak rozpoczęcia obchodu. Następnie odbył się uroczysty capstrzyk przy udziale organizacji miejskich.

W niedzielę, dnia 8 b. m. o godz. 9-ej na pl. Panny Maryi przed zamkiem nastąpiła zbiórka oddziałów wojskowych, Milicji Obywatelskiej organizacji politycznych, młodzieżowych i szkół wraz z pocztami sztandarowymi. O godz. 9.45 rozpoczęła się uroczysta msza św. w kościele katedralnym, na której obecni byli: Komendant Wojenny miasta plk. Kuprin ze swoim otoczeniem, przedstawiciel Rządu R. P., przedstawiciel Wojska Polskiego, Władz i Urzędów.

Po mszy św. podczas której kazanie okolicznościowe wygłosił ks. Sobalkowski, zebrane oddziały udały się na defiladę, którą na ul. Sienkiewicza przyjęli: wojewoda kielecki mjr. Wiślicz w towarzystwie Komendanta Wojennego miasta, przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Nadzorczej kpt. Ozgi-Michalskiego przedstawicieli Władz, stronnictw i organizacji.

Najważniejszą część uroczystości, a więc właściwa manifestacja miała miejsce o godz. 12-ej nad stawem, w przastarym parku kieleckim. W miejscu uczęszczanym i opiewanym przez wielkiego piewę świętokrzyskiej puszczy, twórcę „Wiatru od morza” Stefana Żeromskiego, wielotysięczne tłumy mieszkańców Kielc i okolicy w najgorętszych, z głębi dusz płynących okrzykach manifestowały swoje wielkie przywiązanie do Polskiego Morza i ukochanych miast-portów: Gdańska i Gdyni.

Porucznik Gołębiowski odczytał rezolucję, która powszechną uwagę zwróciła ze względu na zawartą w niej deklarację funduszu ofiarowanych przez 1-szy Kom. M. O. m. Kielc na budowę statku „Kielce”.

Następnie mjr. Drożdżyński w imieniu Zawodowej Straży Pożarnej zadeklarował fundusze na łódź ratunkową i sprzęt pożarniczy na statek „Kielce”, wzywając równocześnie całe społeczeństwo kieleckie do jak najwydatniejszej pomocy w celu najszybszej budowy statku.

Na zakończenie manifestacji z piersi tysięcznych rzesz obecnych, potężnym głosem wzniósł się uroczysty śpiew. W podniosłym, łyzy z oczu wyciskającym nastroju płynął w przestworza hymn niezłamanej polskości „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród”, a w pieśni tej zjednoczyły się wszystkie pragnienia, myśli i wszystkie serca nierozdzielnie splecione ze sobą w jednym płomiennym uczuciu miłości i przywiązania do największych skarbów narodu — wolności i morza. B. Grzybek.

połączona z niesamowitym rykiem. Pielęgniarka otworzywszy drzwi szpitalne — struchlała. Kilku żandarmów uzbrojonych w karabiny maszynowe wdarło się do wnętrza, zapytując czy nie brak kogo z listy chorych, podanych im przez hauptmana. Wtem jeden z żandarmów, znany ze swych podłości Dzierżan z dużym czarnym psem wszedł na salę meską, stanął przy drzwiach wejściowych rozkazując choremu by nie ruszali się z miejsca, drugi zaś, okrutny kat i znany morderca Klipsz trzymając w jednej ręce nabity rewolwer, a w drugiej szpicratę zakończoną żelazną gałką, wszedł na salę kobiecą i kazał choremu bez ubrania wyjść do ogrodu przylegającego do szpitala. Trudno zapamiętać straszny wyraz twarzy nacechowanej wściekłością i wprost zwierzęcą dzikością. Ten najokrutniejszy z żandarmów robił wrażenie ogromy dzikich zwierząt. Chore otoczyły go tłumacząc ze łzami w oczach, że już czują się lepiej i dziś wracają do pracy. Nikczemu ny i bezduszny Klipsz zaczął okładać je szpicratą, odpychał od siebie i kopał. Wypchnięto je na dziedziniec. Tam inni żandarmi zagnali je do ogrodu i celne strzały z karabinów maszynowych przerwały ich nie życie.

Gdy sala kobieca była zlikwidowana sierżant Dzierżan zaczął wysyłać pojedynczo chorych z sali meskiej. Po wyjściu każdego rozlegał się strzał, który obwieszczał, że pozostał, że znów ofiara bestialstwa hitlerowskiego życie zakończyła. Wreszcie pozostał ostatni. Był to chory Wachtel brat słynnego malarza, piękny rosy młodzieniec o bladej uduchowionej twarzy. Szedł na śmierć spokojny, z podniesioną głową. Gdy minął żandarma, stojącego przy drzwiach zatrzymał się i wypowiedział te znamienne i pamiętne słowa:

„Ta krew, która tu została przelana nie da wam spokoju. Ona was będzie oskarżać i wołać do nieba o pomstę. Haniobnie zginięcie!” Kończąc te słowa poszedł do ogrodu. Padły strzały i on też legł nieżywy wraz z przyjacielami szpitalnymi.

Dr. Bresler Jerzy.

